СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

РІК XXXVI. ЦІНА 3 ЦЕНТИ. Ч. 187. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 13. серпня, 1928. VOL. XXXVI. No. 187. Jersey City, N. J., Monday, August 13, 1928. THREE CENTS.

ВЕРЕСЕНЬ -- МІСЯЦЬ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА.

ФАРМЕРИ НЕЗАДОВОЛЕНІ З ОБОХ КАНДИДАТІВ

ЗВЕРТАЮТЬСЯ РІВНОЖ І ПРОТИ СМИТА.

ВАШІНҐТОН, 10. серпня. — Републиканський сенатор Петро Норбек, котрий в своїм часі заповів в сенаті, що Гувер, якщо буде іменований кандидатом на президента, втратить фармерські голоси на Північнім Заході, подає, що дістав обширні відомости, з яких виходить, що фармери на Вестах розчарувалися в обох кандидатах.

ТРОЄ ЗГИНУЛО ВІД ГРОМУ.

ГРОМИ І ЛИСКАВКИ НАД НЮ ЙОРКОМ. ТА ПАРНО ДАЛІ.

НЮ ЙОРК, 10. серпня. — Від трох днів в Ню Йорку така духота, що люде прямо не мають чим віддихати. Сегодня над вечером почало сильно греміти і лискати. А вкінці пішов зливний дощ. Полекші одначе не приніс, бо парно далі.

Грім забив двоє людей, а одна жінка, перелякана лискавицею, впала з вікна і забилася на смерть.

МЕЙОР ВОКЕР НА ЛІТАКУ.

І ТО ЛЕТІВ В ПЯТНИЦЮ І 13-ГО.

НЮ ЙОРК, 10. серпня. — Допера тепер розвідали репортери, що в пятницю 13-го липня мейор Вокер літав над містом Лос Енджелес в аероплані разом з поручником Новілє як пільотом. Вокер дуже хвалив собі лет.

СМИТ НА ПОХОРОНІ В ШИКАҐО.

ЯКИХ 100,000 ЛЮДЕЙ ОЖИДАЛО ЙОГО НА СТАЦІЇ. ПРИХАВ ВІДДАТИ ПОСЛІДНУ ПРИСЛУГУ ІЛІНОЙСЬКОМУ ДЕМОКРАТИЧНОМУ ЛІДЕРОВИ.

ШИКАҐО, 10. серпня. — Сюди прибув Ал. Смит, говернор нюйорського стейту, щоби взяти участь в похороні Джорджа Е. Бреннена, котрий був його приятелем, а заразом і провідником демократів в стейті Ілінойс.

Смит виглядав сумним і перетомленим. Вийшовши з вагону, сів в автомобіль, запхавшися в кут і не звертаючи уваги на стотисячну товпу. Люде пристосувалися до його поведення і здержалися від демонстрацій. На похороні не було часу говорити про виборчі справи, бо Смит сейчас по похороні вернув назад на стацію і відїхав. На конець сказав тільки до працюючих його: До побачення. Вкоротці вас побачу. Як заявляли місцеві демократичні провідники, Смит прибуде знова до Шикаґа і тут виголосить одну зі своїх передвиборчих бесід.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ДВА ВОЗИ ВИКОЛІЇЛИСЯ. 30 РАНЕНИХ.

ФОНДА, 10. серпня. — Два пулманські вози і їдальний віз експресового поїзду „Метрополітен", що курсує між Ню Йорком і Шикаґом, виколіїлися, а два з них перевернулись і покотилися в долину. Поїзд належав до Ню Йорк Сентрал Лінії. 40 осіб зістало раненими, а дві з них віднесли тяжкі рани. Катастрофа наступила на скруті, коли поїзд гнав з цілою силою вперед. Ранених перевязали в трені, а інших відвезено до шпиталя.

НАСЛІДКИ ПРОГИБІЦІЇ.

ПРОГИБІЦІЙНИЙ УРЯДНИК ПОСТРІЛИВ РУКУ 16-ЛІТНОМУ ХЛОПЦЕВИ. РУКУ ТРЕБА БУЛО ВІДТЯТИ.

НЮ ОЛБАНІ, Індіяна, 10. серпня. — Прогибіційний агент В. О. Голмен з Індіянополіс перешукував дім Джеймса Смита, літ 53. Разом з ним були і другі агенти, які зробили наїзд на жителів, щоби шукати за алькоголем. При наїзді постріляли в руку 16-літного Клод Смита так тяжко, що йому треба було сейчас відтяти руку. Через рану і великий упливи крови молодий хлопець так ослаб, що ледви вийде з того всього з життям.

ДІ ПОНТ ЗА СМИТОМ.

ВЖЕ ТРЕТИЙ ВЕЛИКИЙ ПРОМИСЛОВЕЦЬ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА КАНДИДАТУРОЮ СМИТА.

НЮ ЙОРК, 10. серпня. — Президент Дженерал Моторс Корпорейшен, Пієр С. ді Понт, промисловий магнат, заявився отверто за кандидатурою Смита. Ді Понт ствердив, що він є вправді републиканцем, але буде голосувати за Смитом. Через ціле своє життя він все голосував за републиканськими кандидатами, з двома виїмками: Перше голосував на Вилсона, а тепер буде голосувати на Смита.

Ді Понт каже, що він не бере своєї партійної приналежности дуже точно і не думає, що його приналежність до републиканської партії вже тим самим не дозволяє йому голосувати за кандидатом другої партії, коли платформи партій по суті в нічім не ріжняться. Ді Понт є противником прогибіції і вважає методи, якими форсується прогибіцію, неморальними і незаконними. Смита називає чесною людиною, котра зможе зарадити прогибіційному лихови. До того Смит є добрим урядником і розуміється на державних ділах.

НЕЩАСЛИВА ПОШЛЮБНА ПОДОРОЖ.

НЮ ЙОРК, 10. серпня. — З Вустер, Масс., вибралися дві пари молодих в пошлюбну подорож. В дорозі до Ню Йорку на їх автомобіль наїхав трок так нещасливо, що одного з молодих забив на місці, а обі молоді і другий молодий зістали тяжко ранені. Шофера від трока арештовано.

ГРАБІЖНИКИ МІЖ СОБОЮ.

АТЛЯНТИК СИТІ, Н. Дж., 9. серпня. — Вже над раном почули полісмени стріли машинових крісів. Прибігши на місце, звідки стріляли, побачили два автомобілі, що розбіглися на дві сторони. Виявилося, що це стріляли на себе дві групи бандитів, мабуть задля конкуренції.

ЗБОЖЕВОЛІВ З РОЗПУКИ.

НЮ ЙОРК, 8. серпня. — Юлія де Анджельо, літ 42, померла при породі, а дитина вродилася неживою. Це так подіяло на її чоловіка Аттіліо, що він ухопив за револьвер та ніж і кинувся на лікаря й акушерку. Навіть поліція не могла дати собі з ним ради, бо всіх поранив ножем.

ЧУДЕСА ТЕХНИКИ.

Берлінська преса повідомляє про новий винахід одного з дирекорів фірми „Сіменс-Шукерт" Кругенбергера, який приготовляє новий тип незвичайно швидкої залізниці на лінії Берлін-Потдам. Ця нова залізниця має переїхати 30 км. у 5 хвилинах; вона буде комбінацією залізниці на шинах, воздушної залізниці та літака. Воздушний мотор уводитиме в рух вагон з алюмінія.

МАСОВІ АРЕШТИ СЕЛЯН В ІТАЛІЇ.

В Італії були масові арешти селян та наймитів. Причина: селянські заколоти в звязку з безробіттям і нуждою. Становище селян трагічне. Подекуди фашистівська влада, щоб запобігти заколотам серед безробітних наймитів, видає їм пайку чорного хліба та юшки. У Череняго безробітні наймити напали на будинок комітету фашистівської партії й зруйнували його.

ПОЛЬЩА СКАРЖИТЬ ЛИТВУ

Польський делеґат при Союзі Народів Сокаль передав генеральному секретареві Союза Народів ноту, в якій є скарга на Литву, що з її вини розбилися польсько-литовські переговори.

НАДУЖИТТЯ В „АЕРО".

Генеральна прокуратура заявісила в урядуванню начального директора познанського товариства воздушної комунікації „Аеро" інж. Савчака і 4-ох технічних помічників у звязку з надужиттями, яких вони допустилися.

ЛЬВІВСЬКА ТЕМНА ХРОНІКА

Бувший студент львівського університету Ізидор Кампф і вільна птаха Сімсон Бомсе використали атмосферу спортового запалу і заснували власний спортовий клюб „Леополіє" в той спосіб: замовили печатки, купили книжку для вкладок і ходили по домах збирати гроші на цю ціль. Коли назбирали 1,200 зол., штука вийшла наверх і тепер у нагороду за свою ідею відсидять у гарячій час кілька місяців у „холодній". — 8 місяців дістав громадянин Жовкви Іван Лозинський за мистецтво додавати до 1-долярівок одно зеро.

НАПАД НА КАСУ ХОРИХ.

В Кельцах помер при праці робітник Завадський, заки зявився лікар каси хорих. Робітники піднесли крик, що цьому винна каса хорих і кількасот їх пішло під будинок каси хорих. Здемолювали уладження, побили урядовців, а директора каси хорих побили так тяжко, що він розхорувався наслідком ран. Товпа намагалася викинути урядовців через вікна 2-го поверха. Інцидент зліквідувала поліція.

ЗРАЗКОВИЙ „БАТЮШКА".

Православний священик Петро Окризко із села Бижковичь, хорольського повіту, вичитує в однім із наших часописів оголошення семинаристки, що шукає посади. Він висилає їй листа, підписавшись Іван Бондарук і гроші на дорогу та подає адресу своєї парохії. Коли дівчина проспала ніч, батюшка відбирає їй гроші, документи і насилує її. Кілька днів знущається над нею і признається цинічно, хто він, і що доньки до науки не має. Погрожує їй жорстокою помстою, коли вона виявить його злочин. Дівчина бережена наче у вязниці, втікає, з розпуки труїться і лишає скаргу до луцької прокуратури. Влада веде слідство в цій справі. Жінка батюшки Огриза засуджена вже давніше на 4 роки вязниці.

АНУНЦІО НА ІНДЕКСІ.

Папа затвердив рішення, яким церковна влада проголосила всі твори Анунція на індексі. Становище Ватикану буде не дуже приємне після такого рішення, зважавши, що Мусоліні видає офіціяльно збірні твори великого італійського письменника з незвичайною витратою коштів.

АЛЬКОГОЛІЗМ У ЛЕНІНГРАДІ.

За минулий рік випили там 7 міліонів ведер пива і 1 міл. 862 тис. ведер горівки. Є це на 60 проц. більше ніж перед війною. У Ленінграді є 1122 крамниць і шинків із продажю горівки. На кожного дорослого мешканця припадає на рік більше ніж ведро горівки. Смертність, наслідком зловживання алькоголю, зросла від 1923 р. до 1927 р. з 18 осіб на 292 річно.

ЗІ СВІТА

ВІДЕНЬ. — Чарлз Левін, власник літака, на якому Чемберлейн перелетів з Америки до Німеччини, в розмові з кореспондентами сказав, що пляную лет навколо світа.

ЛОНДОН. — Оголошено завіщання капітана Левенштайна, котрий упав з аероплану в канал і загинув. 40 міліонів долярів він лишив жінці та синові. До катастрофи Левенштайн мав 60 міліонів. Де поділася недостаюча сума — невідомо.

ЦАРГОРОД. — Турки та большевики знова підписали договір відносно міста Карса на кавказько-турецькій границі.

Карс належав до революції Московщині і був одною з кращих кріпостей на Закавказі.

МОСКВА. — В Ялті (Крим) помер автор приказу число перше, Соколов. Приказ славний тим, що відбирав права офіцирам і не давав обовязків жовнірам.

З виданням цього наказу дісципліна в московській армії вже не іствувала.

КОПЕНГАГА. — Забито 500 китів в Істмінськім заливі на острові Фаргое в Північному морі. Морські звірі появилися на території школи, ученики якої жваво справилися з оригінальною навалою.

ЛОРІЄНТ, Франція. — Підчас війни Німці затопили бельгійський пароплав „Елізабетвіль", на якому нібито було багато міліонів англійського золота. Тепер спеціяльна експедиція, яка працює над вишукуванням того багатства, відшукала лише 73 доляри.

САНТАНДЕР, Еспанія. — Король, королева та син переведуть ревізію деяких кораблів. Для того поїдуть найбільшою еспанською підводною лодкою С 1.

ЛОНДОН. — Большевицький уряд криється перед населенням з купівлею хліба за кордоном. „Дейлі Мейл" доносить, що в одному, спеціяльному журналі була поміщена стаття: „Росії нуждається в хлебе". Журнал передше вільно допускали в СССР, а тепер повернули з написом: „Заборонено цензурою".

БЕРЛІН. — Чічерін серіозно занедужав. В супроводі комісаря здоровля Семашка большевицький комісар закордонних справ переїхав через Берлін до Франкфурта над Меном. Комісар освіти Луначарський виїздає на неозначений час до Вісбадену.

ТОКІО. — Японія загрожує війною Китаєви, коли націоналісти увежаніють договори, підписані Чан-Тсо-Ліном про торгові привілеї для Японців у Манджурії.

ПАРИЖ. — Мозок Леніна розрізали на 31,000 частинок, з яких кожну досліджують окремо. 2 і пів року весь спеціяльно організований Ленінський інститут вивчував та досліджував цей мозок під керовництвом німецького вченого Ото Фоґта. Бальзамували Леніна після секретного способу, що дає можливість трупови зберегтися тисячі літ.

ЛОНДОН. — Тут помер торговець овочами Гульдерес, котрий лишив 10,000 долярів Манчестерському Університетови на боротьбу з головними болями.

ГАЛАЙКО ЗНОВА ПЕРЕМОЖЕЦЬ

ОСЯГНУВ БЛИСКУЧУ ПОБІДУ ПОМИМО НЕІНТЕЛІГЕНТНОГО ЗАХОВУВАННЯ ЕЛЕГАНТСЬКОГО ПРОТИВНИКА. ГАЛАЙКО ЛИШИВСЯ ТЕПЕР ОДИН, ЯКИЙ ПРЕДСТАВЛЯЄ АМЕРИКУ В ЛЕГКІМ БОКСІ.

АМСТЕРДАМ, 10. серпня. — Сьогодня Галайкови випала нагода боронити чести американського спорту, бо решта американських боксерів уступили переможеними. Галайко вийшов і тим разом з честю. Перші дві рунді Швед Берггрен бився цілком коректно, а програвши в третій, став вживати недозволених засобів та приперти Україна до шнура. Але Галайко дав собі з ним раду й хутко справився з розющеним Вікінґом. Тепер Галайко є одинокий непереможений боксер, що репрезентує Америку на Олімпіяді.

БІЙКА МІЖ СЕЛЯНАМИ І ЖИДАМИ.

СЕРІОЗНІ НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ УКРАЇНСЬКИМИ СЕЛЯНАМИ І ЖИДІВСЬКИМИ КОЛЬОНІСТАМИ НА УКРАЇНІ.

ПАРИЖ, 9. серпня. — Жидівський журнал „Разсвет" повідомляє, що в районі Маріюполя, на Катеринославщині, в звязку з недостачею хліба, росте невдоволення селянства Жидами. Недавно стався зорганізований напад селян на жидівську кольонію „Надьожная" в маріюпольській окрузі. Юрби селян з довколишніх сіл явилися з серпами та косами, щоби заволодіти врожаєм. Жидівське население виказало опір, наслідком чого зчинилася бійка. Про більш подрібні наслідки жидівський тижневик нічого не доносить.

ЯК МОСКВА В ДІЙСНОСТИ ДИВИТЬСЯ НА УКРАЇНУ.

УКРАЇНСЬКА МОВА „НАРЄЧІЄ". НАВІТЬ В. ВИННИЧЕНКО ОБУРИВСЯ. СКАНДАЛ НА ВЕРХАХ.

ПАРИЖ, 9. серпня. — Всі українські большевицькі газети старанно закривають скандал, який розіграйся в большевицькому видавництві в Харкові. Державне видавництво попрохало Горкого дозволити перекласти його твори на українську мову. У відповідь українські большевики одержали листа від червоного письменника, де останний каже, що він вважає українську мову „наречієм", відноситься неґативно до українського самостійницького руху, навіть пофарбованому у червоний большевицький колір, і ні в якім разі не дозволяє на видання своїх творів по українськи, бо його згода, мовляв, приймає характер політичного акту — та самостійники зрозуміють як оправдання свого чину.

Лист цей мав надрукувати харківський журнал „Культура та побут", але в останню хвилю цензура заборонила друк.

Винниченко надрукував отвертого листа в паризькій большевицькій газеті, де називає Горкого чорносотенцем та імперіялістом.

БОЛЬШЕВИКІВ НЕ КЛИЧУТЬ НА КОНФЕРЕНЦІЮ.

УГОДУ ПРО ОГОЛОШЕННЯ ВІЙНИ ПОЗА ЗАКОНОМ ПІДПИШУТЬ БЕЗ ЧЕРВОНИХ ДИКТАТОРІВ.

ПАРИЖ, 10. серпня. — Французький уряд розіслав запрошення 14 державам, які мають приїхати до Парижа для підписання пакту Келоґа. Запрошення ці були вже давно готові й чекали лише з Вашінґтону реєстру держав. Із реєстру викреслено дві держави: СССР та Еспанію. Їм запропонують підписати проект як другорядним державам.

ХОРВАТСЬКІ СЕЛЯНЕ ИДУТЬ ТИСЯЧАМИ ДО ЗАГРЕБУ.

ТІЛО РАДИЧА ВИСТАВЛЕНО В ПАЛАТІ КОЛИШНЬОГО АРХИКНЯЗЯ. ПРОЧАНЕ ПРИБУВАЮТЬ З УСІХ ОКОЛИЦЬ ХОРВАТІЇ ВІДВІДАТИ СВОГО ЛІДЕРА.

ЗАГРЕБ, 10. серпня. — Останню ніч Загреб виглядав Меккою, куди приходять магомедане на поклін свому пророкови. Стефан Радіч став тим пророком. Місто заняте військом на випадок ворохобні. Десятки тисяч селян, котрі прибули з провінції, розташувалися навколо Загребу по полях під отвертим небом, бо в місті годі знайти вільне місце.

За вчорашній день перебуло коло гробу Радіча 150,000 людей.

Вся увага Югославії сконцентрована тепер на Загребі. Уряд і деякі партії шукають зустрічі з Хорватами та бояться насліків, які тепер можуть наступити.

ВИБУХ В ІТАЛІЇ.

100 ЛЮДЕЙ ЗАБИТО В ТОРПЕДОВІЙ ФАБРИЦІ.

ВІДЕНЬ, 10. серпня. — „Абенд" повідомляє, що в місті Спеції в Італії, вибухла фабрика, де виробляли великі міни. 100 людей забито, багато ранено. Багато кораблів, включаючи і воєнні, знищені вибухом. Через вибух загорілися великі кітли нафти. Пів міста в огні.

ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ НА ПОХОРОНІ ЗАГИНУВШИХ МОРЯКІВ.

ІТАЛІЙЦІ УТВОРИЛИ ДОЩ З КВІТІВ ПО ДОРОЗІ, ЯКОЮ ЙШЛА ПОХОРОННА ПАРАДА.

ПОЛЯ, Італія, 10. серпня. — Тисячі людей зійшлися віддати „послідне цілування" загинувшим морякам підводної лодки Ф-14. Адмірал Монако представляв на похороні італійського короля. Всі вищі генерали та адмірали йшли за трунами. Фашисти маршували в чорних сорочках, мимоволі приковуючи увагу незвиклого до цього ока.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДО НІМЦІВ В НАУКУ

Надренія вже десять літ під окупацією Французів. 60,000 аліянтських багнетів стереже льояльности 4,500,000 Німців, що живуть на окупованій Французами німецькій землі. Багато ріжного лиха доводилося переживати Німцям під тою окупацією. Вони оплачували її гршми, удержуючи чужинецьку армію та відступаючи їй найкращі будівлі, дуже часто навіть школи, на розміщення. Завдяки ворожій окупації попадали Німці тисячами в тюрму, або покидали рідну землю. А були й випадки розстрілів. Те все тепер притихло. Від льокарненського договору ситуація змінилася радикально, бо повіяв інший дух. Вже нема засудів смерти, вже шкільних будинків не забирають, а навпаки їх населенню віддають, вже людей не змушують покидати рідну землю, а навпаки дозволяють їм на неї вертати. Тисячі молодих французьких офіцирів живе від довгих літ по німецьких хатах серед німецьких родин, ходить до німецьких театрів, ресторанів і каварень, слухає німецьких музик і приглядається німецьким забавам. Французький антагонізм починає остигати і Французи намагаються зробити французьку окупацію майже невидющою; навіть військові справи переносять в такі місця, куди людність не заходить.

До того окупація і так вже довго тревати не буде. Бо в найгіршому разі тільки до 1935 року. Значить, нема чого Німцям боятися французького впливу, бо за такий короткий час вони не переоблять душі національно і політично свідомого Німця. Так думав би певно Українець, але Німець так не думає.

Бо, як виходить з чужинецьких описів, Німці відносяться до окупаційних військ чемно, але здалека. Французькі офіцири мешкають вправді по німецьких домах і живуть з господарями не раз і в дуже добрих зносинах, але жаден німецький господар ні його син чи дочка не відважилися би вийти з французьким офіциром на вулицю і йти з ним разом. Це вже одно стягнуло би на них повну погорду німецького місцевого населення. Нема прямо одного випадку, щоби за тих 10 літ окупації хтось з німецької аристократії ввійшов в якийнебудь товариський контакт з французькими офіцирами. По всіх каварнях і ресторанах повно французьких молоденьких офіцирів, але нігде не можна побачити їх в товаристві Німців. Ніхто з Німців не сяде з ними при однім столі. Французькі офіцири вже і підучилися німецької мови, але й те не помагає. Тільки простим жовнірам вдалося здобути серця німецьких дівчат і ті погодилися вийти за них заміж. Але це таке вимкове і мале число, що не входить тут в ніяку рахубу.

Так поводяться Німці з ворогом, шануючи свою національну честь і не даючи йому змоги затроїти німецькі серця і ослабити німецькі патріотичні почування. Чи не гарний це примір для Українців під Польщею і Москвою?

Др. Остап Грицай (Відень).

СВЯТО ПІСНІ, СВЯТО НАРОДУ, СВЯТО ОБЄДНАННЯ

(З приводу X. Здвигу співаків Німеччини у Відні).

(Конець)

II.

Мені — й мабуть кожному учасникові — найкрасшим спомином лишився третій концерт, в суботу, подуманий проводом Союзу як своєрідна заява за злукою Австрії з Німеччиною (в мові політиків така заява називається тепер **Anschlusskundgebung**). Концерт був назначений на 12. год. полудня. Але трамваї з написю „Saengerhalle" вже з першим ранком переповнені всі. Доми й вулиці де-далі пустіють щораз більше. В багато бюрах, робітнях і заводах усі службовики сьогодня звільнені вже в 10. год. від служби. На людях святочні одяги, як у неділю, а в масі мандруючих до Пратеру впадає в око велике число жінок з маленькими дітьми на руках. О, ті молоді, гарні Віденки знають добре, чому вони в ту страшну спеку й маленечких беруть зі собою... Цеж велике свято пісні, освячуючої те пропамятне єднання, може вірніше і глибше, ніж її батьки, а розсяяне проміння того дня липневого може вічним світлом горітиме на шляхові його невідомого будущого. **А Ви, українські матери,** у краю і по всім еміґрантським середовищам закордону, чи й Ви берете своїх діток усюди туди зі собою, де збірається нарід в імя **України,** де лунають боєві заклики **Шевченка і Франка,** де устами промовців промовляє до Вас Рідна Земля? Бебіть їх, ведіть їх зі собою, українські матери, скрізь і при кожній нагоді на наші національні свята, нехай і з пожертвуванням Вашого материнського труду й Вашої вигоди. Бо що засієте в душах дітей Ваших, те зійде в них сторицею, і що покладете в них першою основою **національної думки, національного чуття,** того не одоліє в їх майбутньому ніякий чужинецький кат, ніяка чужинецька насила! — В масовім захопленню великим моментом і мала дитина миттю розуміє старших і спочуває разом з ними. — „Mama, das ist ein Deutscher!" (мамо, це Німець) — склукиє обік мене весело маленький хлопчик, показуючи на німецького співака, що їде з нами, а німецький брат бере зараз хлопчика на коліна і починається між ними люба розмова, якої слухаємо всі, як найкращої пісні. А зрештою говоримо тут спільно немов у якім сальоні. Ні одна людина в переповненім трамваю не чується самотною. Всі душі отворені й погідні, як світлиці залиті сонцем. Кожний з нас почуває красше, ніж коли, що є **щось** і є **пребагато** такого у світі, що єднає всі народи і всіх людей так чудесно і могутньо, як не єднанють їх ніколи і найштудерніші воєнні договори і перемиря грабіжних царів, ґенералів та їх дипльоматів...

Врешті остання стація — Пратер.

Висідаємо.

На перший погляд весь окіл довкола галі співаків робить враження малого міста в часі якогось масового здвигу. Кіоск біля кіоску, крамниця біля крамниці, павільон обік павільону, склепи, ресторани, каварні, влаштований на час свята окремий почтовий уряд — а все новіське, елеґантне, повно смаку й комфорту, вилискує біло й голубо лякерованими стінами, розгомонює міліонами голосів махає міліонами рук і хвилює міліонами спочених, усміхнених і чудно оживлених лиць крізь золотаву зелень розкішних дерев величезної левади. Але з надходячим початком концерту розгукані маси стихають, гуртуються в довжезні ряди і безконечною хвилею напливають туди, в напрямі до високо видвигненої галі. А вона хоч і з дерева і своїм строєм на велитенський барак похожа, вражає тут, в натовпі незлічимих мас, мов який могутній собор; наче не з білих, щойно нарізаних дощок вона, а з ґраніту ґотицьких мурів і колюмн, святістю цілих віків надихана. Бо ця галя — це тепер храм віковічної пісні віковічного народу; вся краса пісні є в неї, вся велич пісні пробуджує її.

І справді — тихо-врочисто, мов до собору підчас богослуження, входимо в галю і першим поглядом угортаємо її простори.

Це вже співають.

У 150-метровій відсталі від місця, де сиджу, ген-там на двоповерховім подіюмі — стоїть 40.000 співаків, а передімною — 70.000 публики. В злотисто мерехтливім сумерку, що дивно маєстатичними опонами вгортає все нутро галі, спершу важко розріжнити обриси простору, обстанови й людей. У глядача в першій хвилі є враження, що він дивиться на хвилюючу безмір безкрайно розгорненого моря. У сороктисячній масі співаків лиця зазначуються тільки тонкими, білими лініями. Рухи їх тіл і рук такі дрібні, як помахи колосків в безмежному далекому лані. Ноти в їх руках ледви мріють помітно війною лінією уподовж простору естради — одиниця губиться тут зовсім; одиноким видовищем на всіх овидах галі є — маса. 110.000-на, ледви помітна своїми рухами, безобразна маса. А проте — саме тут, як ніколи передтим і ніде инде, відчув Віденець, що і стотисяч душ це тільки одна душа, одно індивідуум, одна воля і один запал, коли їх збере під свій спасенний прапор одна думка, одно хотіння. Збере їх в одно так як тут — закликом божої пісні народу. Пісні — передовсім пісні. Ось тих 40.000 співаків Німеччини там, на ґіґантній естраді, це 40.000 чародіїв, що володіють тепер тисячами душ слухачів так усевладно, як незборимий усесильний елемент. Звуки того хору опановують з потрясаючою силою всі дімензії фізичного простору, всі глибини людського нутра, всі вершини співацького мистецтва.

„Im deutachen Geist und Herzen
[sind wir eins..."

(Німецьким духом, німецьким
[серцем ми одно)

гуде хор ніби з глибин Матері-Землі і наче з вершин небес, клубиться сувіями звуків від простору до простору, від склепіння до склепіння, і почувається подих заземської ваги в тому, що провіщує хор. Сорок тисяч мужеських голосів зливаються чудово рівно пливучими течіями тонів в мельодію, яка має ще в собі гармонію співу, але зза своєї могучости вражає властиво як притишене гудіння буруна, як шум вихрів, як усе наново пролітаючий гуркіт далеких громів. бо в тій стотисячній масі народу тут обриси людей губляться, людина маліє і дробиться в тисячкрать на широких, як небо овидах галі, а видвигається з божеською свободою, від землі аж ген під непроглядні склепи височенного півкруга стелі, — пісня. Пісня Землі, що тужить за своїми дітьми. Пісня народу, що тут, в тім соборі пісні, обєднується.

„Wir fuehlen stolz uns Buerger
[eines Landes,
Wo froh die Freiheit ihre Fahnen
[schwingt"—

(Миж горді горожане спільно-
[го краю,
Де мають радісно прапори
[свободи)

проноситься знову, мов відгуки хору Архангелів. Бачу, як перший діріґент, проф. Ґустаф Вольґенмут (Липськ), повертається на своїй вежі високо над хором, важко з боку в бік, наче той весляр на морі, що в право і в ліво бореться з наступаючими на нього хвилями, — але це і справді океан голосів, що ними він мусить тут орудувати. І грає при тім велика орхестра сурмачів і фанфар. Так — сурми, труби й фанфари, це одиноко достойний інструментальний достріЙ до сороктисячного співу. Коли їх торжественно врочисті звуки переймають голоси співаків, вони зодягають слова пісні мов в мідяні панцирі, провожають їх мов лицарі на конях, і от ті співані, війні слова пісні розгомонюють під звуки протяжних труб і фанфар мов боєвий заспів стотисячного лицарства. І тоді густо навішані прапори, коругви, фляги й емблемові ленти Німеччини й Австрії, пристроюючі всі стіни галі, наче перемінюють увесь простір в терем казкової Вальгалі, в терем Героїв і Лицарства, і наче мають ті красиві прапори високо над срібними рядами війська, ідучого в бій за право Рідної Землі...

Frisch auf in Gottes Namen,
Du werte deutsche Nation!

(Нуже, жваво, в імя боже,
Гідний, німецький народе!)

співає хор словами старої німецької пісні, і яка пісня тут і не пролуналаб, в кожній з них горить вогонь несхитної як дуб віри в свої сили та радісної бадьорости свідомого себе життя. Правда — після промови президента Союзу, Фрідріха Ліста (Берлін), в якій він, навязуючи до спільних воєнних жертв, указав на спільність національних інтересів народу над Рейном і Дунаєм — хор відспівав одну пісеньку, може не таку бадьору, як усі инші, пісню, оповиту срібним серпанком тихого смутку, але ті Німці знали, чому вони саме тут стали співати пісню солодкої туги. Це загально відома композиція **„Der treue Kamarad"** (Про вірного товариша — слова славного німецького поета і патріота **Л. Уляндa**). Співається тут про двох жовнірів, що ідуть разом до бою, поки один з них, поцілений ворожою кулею, не паде на боєвищі. Другий хотівби йому подати помічну руку, але щож — він мусить далі боротися, не сміє лишитися обік раненого; одно сердечне, глибоке слово прощання — і вони розлучаються на віки. Той, що відходить, каже тут між иншим слова: „Kann dir die Hand nicht geben" (Не можу тобі подати руки) і саме ними висловив тепер німецький хор жаль народу зза того, що два його середовища (над Райном і над Дунаєм) невсилі поки-що, завдяки заздрим ворогам Німеччини, злучитися в одну державну цілість. Ця невеличка, але дуже зворушаюча пісенька була відспівава легесенькими piano-ами (притишено), і мені здається, що pianissim-a, пливучі в тиху ніч з десяти орґанів, або із сто скрипок, не лилисяб такими чарівно солодкими, невимовно ніжними звуками — чи радше зітханнями — як звуки того хору „Der treue Kamarad".

„Не можу тобі подати руки" — співає чудно виразно, кожне слово наголошуючи сороктисячний хор. І тепло й легко стає на душі від того визвольного співу. Здається — літні леготи розвіваються просторами довкола. Захоплюють усі душі ласкавим пестінням і несуть зі собою кудись, ген понад галю, ген понад землю, високо, під тихі блакити святої мрії. Чи хор ще співає? Ні — пісня вже скінчена. Але враження її таке сильне, що виспівані звуки стоять ще завжди над усім простором, мов сріблистий туман. Здається, ще кожне проспіване слово над нами, ще тепле кровю того серця, що його виспівало, і подихом тих уст, з яких вийшло.

„Не можу тобі подати руки" — скаржиться німецький брат свойому австрійському братові. А хіба я, син Української Галицької Землі, можу подати **тобі** руку, ти мій дорогий брате на Великій Україні? Хіба можна нам зажити одною великою сімєю, але вольною сімєю, на одній, рідній, своїй Землі? **А коли воно вже так, коли присуджені катами народів кордони розділюють нас, то хіба не гарно й не спасенноби й нам улаштовувати такі свята всенародньої злуки, як отсе свято німецької пісні, обєднуюче свято німецького народу? А що, як би так у Львові влаштовано свято української пісні? Всенаціональне, всенародне свято України?** І якби туди зїхалися наші співацькі дружини й гурти з усіх закутин на українській землі і з усіх українських центрів закордоном? Хібаж не з такою радістю, з якою Віденці вітали своїх гостей, віталиб і галицькі Українці своїх братів? І братів з Чехословаччини, Закарпаття, з Румунії, зі столиць Европи, з Туреччини, з Єгипту, з далекого Зеленого Клина та всежертвенних братів з Америки? Певна річ — політична сторона такого свята в наших обставинах не змоглаб, здається, знайти навіть такого скромного в суті речі вислову, яким на святі у Відні являлася промова президента. Але не в словах тут діло. Адже й Німці й Віденці дбали гаразд про те, щоб ніяким зайвим словом не „вразити" надто заздрих ворогів по всіх міністерських кабінетах Европи. Затеж те, чого не висловили в цілости промови, те висловив здвиг народу, імпозантний збір обєднаних земляків, одушевлення, яким дихав весь Відень протягом свята, а передовсім — пісня. Рідна пісня висловила красше всіх промовців найглибші почування і бажання учасників. Пісня була тим орґаном, що знову раз виявив світу незломну енерґію німецької душі і її здібність маніфестувати свою силу перед усім світом. І такуж саму ролю відігралаб з погляду на культурний світ і наша пісня, і відогралоб її і в нас подібне свято співацьких дружин усеї України.

Ось, на мою думку, і цілі ряди збройних оборонців народу не булиб так ворухнули душами слухачів, як це зробила пісня „Deutschland, Deutschland ueber alles!" (Німеччина, Німеччина понад усе), що її згодом почав співати хор. Після сяючих леготів, навіяних піснею про вірного товариша, це знову бурхлива стихія, гармонія бурунів на...

(Докінчення на стороні 3-ій).

В. Кедровський.

1917 РІК.

(180)

Вивести на шлях дійсної активної боротьби спаралізовану волю наших політиків було неможливо — такі вони уіс були: безапеляційно-авторітетні і безгрішні в своїй тактиці, що їм ніхто не міг перечити, коли не належав до гурту старих приятелів, звязаних між собою особистими узами товаришування і цього своєрідного контакту за кулісами Центральної Ради. Навіть слабі спроби мої й инших, співчуваючих мені військових, перейти до більше рішучої боротьби, яка вимагалась обставинами дня, привело до „обвинувачення мене в большевизмі й нарешті арешту.

* * *

Тут хочу кинути один штрих ще на загальне наше неуміння орґанізувати апарат влади в державі.

Після третього універсалу, коли стало ясним, що ми тепер мусимо вже перестати бавитися в деклярaтивне поглиблення революції та в партійно-програмове „будування" апаратів влади, а дійсно приступити до фактичного створення їх, я порадив В. Винниченкови запросити до Секретарства Справ Внутрішніх на орґанізацію відділу міських та земських самоврядовань секретаря Херсонської Ґуберніяльної Управи А. М. Грабенка.

Андрій Михайлович Грабенко належав до старшого покоління української громади й був її творцем на Херсонщині, працюючи ще з Ф. Русовим, Ф. Василевським, С. Лоначевським та иншими. Він був патріярхом українського національного руху на півдні України та взагалі одним з визначнійших діячів славної плеяди старих українофілів, що з шестидесятих років починаючи, винесли на своїх плечах усе українське національне відродження.

На цьому місці вважаю своїм обовязком скласти йому велику подяку, як мойому вчителю й наставнику в підготовці мене до свідомої діяльности на полі національному. Він незамітно, вміло складав у мою душу молодого земського робітника всі ті дані, що стали національно - демократичним фундаментом мого політичного світогляду. Він разом з тим і був моїм любим вчителем на полі практичної, реальної роботи, як земця, серед мого рідного народу. Видатний етнольоґ і знавець українського народу, він в мою молоду душу перекладав, переливав ті знання та викликав у мене фанатичну любов до свого народу, до своєї батьківщини.

На земській праці А. Грабенко провів більше 35 років, перебуваючи на ріжних ділянках її, починаючи з першого знаменитого статистичного подвірного обслідування, яке переводили земства в передових ґуберніях Росії взагалі, а головне на Україні. Він тоді ще за молоду власними ногами сходив роками південну Україну, студіюючи свій нарід. Останніх років десять перед революцією він був секретарем ґуберніяльної земської управи Херсонської ґубернії, населення якої й розміри покривали яких небудь три держави сучастої Естонії.

Його авторитет в земських та міських справах був такий великий, що не було закутинки на всіх просторах російської імперії, де були земства, щоби там не знали А. Грабенка і не числилися з його гадкою. Навіть Російський Сенат в земських справах числився з заключеннями, які давав А. Грабенко. Словом, він був людиною, що називається стовпом всієї земської Росії й колиб не його українофільство та „вольнодумство" й він пішов би по дорозі бюрократичної служби, то можливо, це бувби один з найбільших сановників — державних мужів старої Росії.

Ось цю людину я вважав конче бажаним запросити до орґанізації у нас в центрі так важного державного апарату, як управлінням по земським та міським справам, яке собою покриває все внутрішнє життя держави: освіта, аґрономія, шляхи, медицина, ветеринанія, податкова оцінка населення, асекурація і т. д. Словом, усі галузі життя держави скупчуються в цьому управлінню, крім судівництва, поліції, та адміністративного управління.

Серед всіх фаховців в земсько-міських справах в Росії не було більшого фаховця ніж А. Грабенко, а тому я вважав його запрошення надзвичайно корисним і потрібним нам для будування своїх апаратів молодої держави.

Крім його особистого великого знання та вміння орґанізувати відповідний апарат, поява А. Грабенка в центрі влади УНР мусіла викликати більше довіря серед земського й міського елементу, що ще в царській Росії творив в абсолютистичній державі свою демократичну державу. Це поставилоб до практичної роботи в налагодженню й устрою нового життя тисячі тих земців, що ставилися неґативно, або з великою резервою до зарядження державою „жовтодзюбими" студентиками, що добралися до влади.

Я був певний, що за А. Грабенком до центру на практичну роботу, а не для інтриґанства, карієри, не для „в революцію" та у великі „міністри", чи „підміністри", або ріжні „директори", прийдуть люди з великим практичним стажем, а разом з тим і з кольосальною теоретичною підготовкою.

Після докладного „екзамену", що то за птиця А. Грабенко (хоч мені здається, його В. Винниченко мусів знати добре, стрічаючи у свого протектора і благодітеля Е. Чикаленка, з яким А. Грабенко дружив), В. Винниченко запросив А. Грабенка приїхати до Києва. Але, здається, на двократні запрошення А. Грабенко катеґорично відмовився їхати. Тоді я написав йому докладного листа й свої гадки, чому я дуже прошу Андрія Михайловича не відмовитися приїхати до Києва та взяти на себе тяжкий обовязок в хаосі нашого київського центру створити так потрібний апарат.

А. Грабенко приїхав, зазначивши, що лише піддаючися мойому проханню й голосови національного обовяку, він на старости літ зважився взятися за таку титанічну роботу. Але пройшло небагато часу, як почав А. Грабенко нарікати, що він нічого путнього не може зробити в такім бедламі. Всі його пляни перекреслюють ріжні „начальники" та товариш міністра внутрішніх справ П. Христюк, молоденький студентик, який взагалі на практичній державній роботі, а зокрема на земській та міській розуміється стільки, як „вовк на звіздах". А між тим цей П. Христюк вважав себе ґенієм більшим від російського П. Сталипіна, що всі пляни орґанізації державних апаратів розумів „чудесно" зі своєю шестимісячною підготовкою „діяча й лідера" партії соціялістів революціонерів. Другим начальником А. Грабенка був пан Красовський, Білорус, бувший ґімназіяльний учитель з Вильна. Він так саме розумівся на земсько-міських питанням як „рак на астрономії", хоч може й був добрий учитель та пильний канцелярійний урядовець.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ.

Враження з концерту в память І. Франка.

Вичитавши в „Свободі” добірну програму концерту укр. громади в Вілмінґтон, я був цікавий побачити цей концерт, бо щось подібного у Вілмінґтоні досі не бувало. Точно на заповідженйй час я явився на означенім місци концерту, став коло галі і бачу, як іде звідси гурт людей і звідти другий, там знова третий, а за кілька минут лавою обліґ нарід галю так, що я і сам ледви допхався до середини.

Самі Вілмінґтонці говорили, що ще ніколи не було у них стільки народа, а п. Гурський, артист і співак з Ню Йорку, казав, що йому в Америці ще не доводилось виступати перед такою численою масою нашого народа.

Точно о год. осьмій піднеслась куртина, а на сцені появився місцевий парох і почав своє вступне слово.

Нинішний наш концерт, говорив бесідник, устроюемо в честь Івана Франка, котрого великі діла і заслуги для нашого рідного народа зробили його імя великим і святим для цілого українського народа. Весь наш укр. нарід днесь з великою пошаною і любовю клонить свою голову перед великим нашим батьком і героєм Франком і ставить його в рядах найбільше заслужених мужів для нашого рідного народа та уважає і називає його своїм народним пророком і дійсним апостолом правди, волі і красшої долі для цілого нашого народа.

Тому і ми днесь, аби близше запізнатись з життем і буттем нашого великого батька і героя Франка для нашого рідного народа, устроюємо отсей святочний наш концерт, щоби при тій нагоді з великою пошаною згадати його велике імя серед нас і прилюдно віддати йому належну честь від нас, як частини великого укр. народа. А рівночасно, аби ми, пригадуючи собі на його великі діла і заслуги, які він довершив для нашого рідного народа, і самі перенялись його великим духом та йшли його слідами боротьби, до якої він розбуджував весь наш нарід і в якій він сам все на переді стояв аж доки свого життя за свій рідний нарід не віддав.

Мені доводилось бувати по ріжних виставах нашого народа, але подібного концерту я еще сам не видів і не чув. Се не був собі звичайний концерт а дійсно велике народне свято в честь Франка, якого як нашого Велитня задля його духа, його ідеї, його любови до свого рідного народа і його посвяти для ідеї і добра свого народа, піднесли і до глибини зворушаючими словами зобразили перед народом наші два священики: о. Й. Пелехович з Алентавн і місцевий парох о. Л. Білянськ...

На тім концерті мало що не кождий акт підносив значіннє нашого батька Франка. Особливо ті чудові деклямації, яких було аж чотири і які, як я потому дізнався, сам місцевий парох виробив умисно на се свято, де доля України і сам Франко, як герой народний, так живо в очі падали і за серце чоловіка аж поривали.

Щодо самої техніки концерту, тут нема місця на критику, бож його виконали самі фахові сили під умілим проводом самого пароха, який сам був і є режісером і суфлером, словом: душею цілого концерту.

Хто не знає з наших Українців такого Гурського, співака і гумориста з Ню Йорку? Або такого Дубаса, скрипака з Филаделфії? А і честерські танцюристки, П. Бринґілевич і К. Василюк, хотяй молоденькі ще дівчатка, але штуку своїх танців до великого степеня розвитку посідають. Особлившу увагу на себе звернула К. Василюк в циганськім танци. Тим обом дівчатам я дуже радивби кінчити школу танців, бо є талановитими танцюристками і можуть зробити карієру.

Декляматорки М. Лучишин, К. Марцинишин і А. Ліщинська, видко, що працювали над собою, бо віддали вірно зміст чудових деклямацій. А одну кінцеву деклямацію виголосив таки сам парох, бо співачка від гарного дуету А. Кососька, яка мала мати сю деклямацію, чулась умученою, тому священик її заступив.

Таку деклямацію і такого деклями́тора то вже варта і послухати.

З гарних промов святочних, яких було аж три, дві мав сам місцевий парох, а одну о. Й. Пелехович з Алентавн, Па. Він, хоч уже старший чоловік, але дав доказ на тім концерті, що у него є ще молодеча енерґія і велика сила слова. Він говорив коротко, але гарно.

Місцевий парох, особливо в своїй останній промові, не жалував ні часу, ні себе самого.

Коли він став говорити за недолю нашого рідного народа, його використовуванне, його переслідуванне, його муки і катованне, а вкінци його обкраденне зі всіх належних йому прав людських і божих нашими віковими ворогами Ляхами і Москалями, мені сльози стали в очах і те я бачив у других.

Серед сумного і пригноблюючого положення нашого політичного висунув бесідник появу на широкім горизонті нашого народа, наче ясне сонце, особу Франка як великого учителя укр. народу і апостола правди, волі і красшої долі для свого рідного народа. Змалював його мучениче життя і буття від завчасних літ аж до склону його життя, підніс його велику ідею створення самостійної і вільної укр. держави та кладенне ним самим якби перших підвалин-фундаментів під сю велику народну будівлю, його безграничну любов до свого меньшого брата, сєбто широких мас селянських і робітницьких. Бож Франко знав, — продовжував бесідник — що, як з одної сторони ціла сила нашого народа лежить в широких масах селянських і робітницьких, так знова з другої сторони, ті маси селянської і робітницькі тільки тоді стануть корисними для справи свого рідного народа, коли вони стануть просвіченим і сьвідомим національно народом.

Потім перейшов бесідник з політичного нашого положення на церковне і став говорити за положенне нашої церкви, за політику Риму супроти нас Українців і нашої церкви, за звязь Риму з Польщею і його пособлюванне Ляхам в їх заходах і змаганнях до винародовлення і спольщення нашого народа, аби коштом народа українського збільшити свою польську націю. До переведення своєї варварської цілі ужили Ляхи саме нашу укр. церкву, яку не тільки що обрабували зі всіх її прав і привилеїв, але яку поріщили останними декретами (конкордатами), заключеними між Польщею і Римом, замінити на зовсім латинську, аби тим лекше осягнути бажану ціль.

Відтак став бесідник завзивати зворушену публику, аби великий дух Франка і його ідея спільна і свята для всіх нас, Українців, ідея волі і лучшої долі для цілого укр. народу, віджили й оживили весь наш нарід та обєднили його, розбитого і поділеного нашими ворогами на ворожі собі табори, в одну велику українську родину, в якій би било одно серце Франка та оживляв її оден дух, одна ідея Франка, а це хоробра боротьба за волю і красшу долю для цілого українського народу.

По скінченню концерту, коли я зійшов на долину, де я поступився, до якого гурту не зблизився, я чув одну і ту саму бесіду, а це: колиби ми могли мати більше таких концертів святочних по наших українських громадах в Америці, то наш нарід скоро пробудивбися би зі сну вікової неволі і зробивби собі сам лад і порядок так з політичними ворогами, як і з церковними. Так воно на ділі і є, такої самої думки, я грішний.

А ну, Отці духовні, Ви-ж проводирами нашого народу. Ви знаете, хто і яким був Франко для свого рідного народа і як наш нарід саме тепер потребує великого духа Франка, як піддержки в своїй політичній і церковній недолі. Чому би Ви не мали взятись до роботи, в подібних концертах розбудити великого духа Франка в нашім народі та підняти весь наш нарід до завзятої боротьби о визволення його з кайдан неволі політичної і церковної? Боротьбою, і тільки боротьбою, завзятою, козацькою боротьбою ми, Українці, зможемо здобути належні нам права народні і церковні. А вілмінґтонська громада хай стане нам всім живим приміром, як нам боротись, ідучи слідами нашого великого Франка.

Гість.

СВЯТО ПІСНІ, СВЯТО НАРОДУ, СВЯТО ОБЄДНАННЯ.

(Докінченнє зі сторони 2-ої).

верхах небосяжних гір, хвилі звуків, що торощать ґранітні скали, розривають усі загати й береги, розливаються шумливою повінню скрізь і поривають за собою все. Ні — це не сорок тисяч співаків співає ту пісню про тріюмф Німеччини. То весь нарід співає її. То міліони співають її. Ще одна хвиля, ще один прибій тих звуків, а великанська галя задрожить у своїх основах, наче потрясена скрутами рук воскресшого Самсона. Так — це весь нарід співає, і його минуле, все геройське, вікопомне минуле Німеччини, проблискує раптовими блискавицями в тім чудово мужнім, чудово пориваючім співі про тріюмф Рідної Землі. Публика встає. Всі входи розтвираються на розтіж. Проміні напливаючого сонця позолочують півсумерк галі блискучими сяєвами, розсвічують увесь простір, звивають золоті, мерехтливі вінці ген там — на головах випрямлених як військо співаків, розпалюють на величаво розгорнених прапорах якісь горіючі ореоли...

Blueh im Glanze dieses Glueckes,
Bluhe, Deutsches Vaterland!
(Процвітай у блеску того щастя,
Процвітай, німецька Батьківщино!)

співає хор, співають з ним стотисячі слухачів в галі й поза галею. І враз з тим проноситься звідкілясь, з висот галі, чистим як найчистіше срібло голосом — ґрання дзвонів. — Дзелень-дзень, дзелень, дзень! несеться радісно роздзвоненим сріблом від хвилі до хвилі, за кожним словом пісні, за кожним згомоном звуків по всьому просторі, вширш і здовж, невмовкаючою сінфонією голосів, дзвонів і бурхливих усе наново розкочуючихся оплесків стотисяч руч. Здається в тій хвилі, що галя рушена з основ. Що вся та безліч людей тут не стоїть, а неприглядним походом рушає кудися, що прапори не висять на стінах, а лопотять під гомін дзвонів понад походом — міліоновим походом обєднаних міліонів одного народу. Так і почуваєш, що досить булоб тепер одного-одинокого слова з уст якого провідника, а може й не провідника, а когось з товпи, а вся та до болю схвильована, одушевлена й розмолена піснею маса двигнеться як один муж скрізь туди, куди направить наказ. І віриш, несхитно віриш, що та маса всилі тепер проходити крізь моря і гори, торощити на порох скали з ґраніту і мури із криці, та боронити Рідну Землю до останнього чоловіка, останнього кріса, останнього прапору. **Бо це маса обєднаних духом.** Слава Тобі, благовісна Пісне, яко Святая Святих народу єси!

* * *

В цілости співацькі дружини дали у Відні до сто поменших концертів — вони проходили рівночасно в ріжних домівках — а в неділю, 22. VII., відбувся святочний похід вулицями Відня (Festzug), який гідно ввінчав усе свято. Взяло в ньому участь 200.000 німецьких співаків, поділених на ґрупи по своїм осідкам і відповідно укостюмованих. Були в поході теж історичні ґрупи в розкішних своєю красивістю одягах. Похід трівав цілих вісім годин (від 9. год. рано до 5. поп.). Я опишу його читачам „Свободи” в иншій праці, присвяченій теж про памятному Святові Пісні у Відні.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИСТУП ВИЗНАЧНОГО ПРОТЕСТАНТА ПРОТИ КАНДИДАТУРИ А. СМИТА.

На днях виступив прилюдно, з проповідальниці, проти А. Смита визначний протестантський проповідник, др. Джан Р. Стратон, називаючи президентську номінацію Смита найбільшим нещастям Америки.

Ґовернор Смит в дуже культурний спосіб зареаґував супроти Стратона, написавши отвертого листа Стратонові меньш-більш такого змісту:

„Мене дивує, на якій основі Ви, Дорогий Др. Стратон, уважаєте мене, як державного мужа, лихом Америки. Рівнож незрозумілою для мене є і ця обставина, що „обвинувачення” того рода посипалися на мене з церковної проповідальниці, з якої треба проповідувати: **„Ти не повинен ложно свідчити супроти ближнього свойого!”** Маючи за собою 25-літню громадянську працю — каже Смит — дозвольте мені прийти на Ваші церковні збори, на яких радо відповім на всякий запит із Вашої сторони, щоб оборонитись від несправедливих закидів, зроблених мені. Хочу вірити, що мені, як 8-літньому ґовернерові стейту, в якому Ви живете, не відмовите того, щоб я виправдався та виговорився перед Вашою конґреґацією”.

Зміст цього листа повинен зацікавити кожного політичного лідера, який має своїх противників. Спеціяльно українські лідери ріжних угруповань повинні-б собі взяти до серця цей культурний примір, як треба розвязувати політичні конфлікти. Не криком-ревом, не їдкими нападами, повними злоби, ординарности і клевет, але культурним способом — мовляв: „ходімо на прилюдну дискусію, запряжімо розум до праці — хай нас розсудить загал! Варталоб у нас, бодай в Ню Йорку, навчитись поступати після Смитової тактики.

Не відрічи буде на цьому місці сказати дещо про А. Смита — як індивідуальність.

Альфред Емануель Смит уродився 30. грудня 1873 р. у східній части міста Ню Йорку. Його батько був зарібником — їздив тягаровим возом. Родина Смитів була бідна і тому то малий А. Е. Смит зачав заробляти в позашкільний час, щоб допомагати батькові у викормленню родини. А. Смит продавав по вулицях Ню Йорку часописі. В 13. році життя А. Смитови помер батько. Альфред кидає школу після смерти батька і ачинає заробляти на своє життя і допомогу матері та сестрі. Працює як клерк у „Фултон фиш Маркет майже через сім літ. В 21 році життя А. Смит стає членом демократичної організації — „Сімор Клоб”.

В цьому Клюбі А. Смит знакомиться з Томасом Ф. Фолеєм, визначним на той час лідером демократичної партії, який пізнає здібности (головно красноріччивість) Смита.

Мр. Т. Ф. Фолей форсує молодого Смита на політичній ниві і вже в 1913 р. ми бачимо А. Смита — як громадянського діяча демократичної організації. Як партійний робітник-діяч, Смит працює для добра партії, **працює над своїм образуванням,** пізнає політичне життя держави і крок за кроком мов по драбині висувається на найвище місце.

В 1915 р. ми бачимо Смита на конвенції в справі зміни конституції, де його державницький розум захоплює навіть і друго-партійців.

В тому самому році А. Смита вибирають шерифом в Кавнті оф Ню Йорк та з річною платнею $50,000.00. Від того часу родина Смита позбуваеться матеріяльних недостач. По відбутті своеї каденції як шериф Смит стає президентом міської ради в Ню Йорку. Це було за часів мейора Джана Ф. Гайлена.

Від 1918 р., з виїмком від 1921-1923 р., аж до сьогодня А. Смит справує уряд ґовернора нюйорського стейту.

Розумне адміністрування стейтом Ню Йорк, в якому лежить місто великан — Ню Йорк, дало Смитови перевагу над републиканською партією в даному стейті. Цю перевагу А. Смита над републиканською ґрупою можна опреділити, беручи переважаючу скількість голосів підчас вибору ґовернором А. Смита. При другій елекції А. Смит одержує 368,000 голосів більше ніж републиканський кандидат.

В 1926 р. при четвертій кандидатурі на ґовернора Смит має дуже сильного контр-кандидата, Оґдена Милса, який як сенатор і знаток-урядовець державного скарбу у Вашінґтоні (ондер-секретарі оф ди Трежюри ет Вашингтон) мав за собою попертя Кулиджевого уряду. А. Смит і цим разом вийшов побідником. — Він одержав 1,523,717 голосів, а противник, Містер Милс 1,276,239.

А Смит, за час свойого урядовання як ґовернор, поширив стейтове право в напрямі демократизації — а головно на ділянках соціяльного обезпечення та публичного безпеченства.

Смит жонатий від 1900 р. Має пятеро дітий. Матір його померла 1924 р.

Ґовернор Смит не стидався того, що він вийшов з низів Ню Йорку, бо він гордий з того, що перейшов тернисту дорогу **і силою своєї волі і чистістю характеру вибився в таку політичну постать, на яку окрім цілої Америки — весь світ уважно глядить.**

Смит, як індивідуальність, не буденної величини постать. На керманича держави має чималі шанси. Чи він буде вибраний президентом Злучених Держав, того сьогодня годі предвидіти. Якщо Смит перепавби при виборах, то хіба лише через те, що він католик; головно в більшости поборюють його тільки задля того, чого доказом є наведений виступ д-ра Стратона.

Др. В. Клодницький.

ЗНАХІДКА У ЛЕДНЯКУ.

В Босоновім ледняку, який зісунувся з вершка Мон-Блянку (в швайцарських Альпах) найшли туристичну палицю з написю „Др. І. Бін”. Знахідка ця пригадала альпейську катастрофу з 1870. року, коли то один Анґлієць і двох Американців, між ними др. Бін вийшли з Шамоні на гору Мон-Блянк із 8 проводирями, а підчас повороту впали жертвою страшної метелиці. Пятьох з тих туристів опісля найшли неживих, шість инших загинуло не знати де.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
за липень 1928 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	366.6	117.	72.43
2.	175.8	118.	67.81
3.	69.72	119.	33.26
4.	79.50	120.	139.33
5.	77.90	121.	91.26
6.	34.52	122.	47.63
7.	210.43	123.	104.16
8.	177.31	124.	90.09
9.	125.08	125.	16.85
10.	177.32	126.	80.39
11.	7.93	127.	99.97
12.	110.85	128.	55.30
13.	40.56	129.	29.37
14.	72.68	130.	203.73
15.	41.32	131.	30.76
16.	40.52	132.	120.99
17.	26.53	133.	143.37
18.	111.07	134.	41.81
19.	9.19	135.	106.30
20.	149.33	136.	125.12
21.	57.44	137.	140.54
22.	88.14	138.	42.22
23.	29.49	139.	66.50
24.	117.47	140.	45.69
25.	43.78	141.	23.29
26.	49.95	142.	100.18
27.	35.47	143.	22.09
28.	170.23	144.	49.71
29.	167.71	145.	45.36
30.	71.51	146.	89.86
31.	128.53	147.	369.17
32.	35.62	148.	12.46
33.	67.86	149.	50.19
34.	111.32	150.	20.09
35.	16.22	151.	78.01
36.	78.72	152.	64.88
37.	67.96	153.	18.53
38.	227.85	154.	40.07
39.	114.15	155.	310.63
40.	33.80	156.	90.72
41.	36.99	157.	44.36
42.	103.20	159.	70.58
43.	61.59	160.	78.41
44.	174.07	161.	106.01
45.	177.00	162.	53.00
46.	39.64	163.	85.51
47.	25.24	164.	84.85
48.	45.82	165.	95.12
49.	15.86	166.	16.02
50.	34.40	167.	41.10
51.	49.29	168.	143.12
52.	40.05	169.	39.35
53.	48.28	170.	171.44
54.	20.05	171.	40.37
55.	52.31	172.	27.34
56.	112.38	174.	30.24
57.	101.59	175.	97.44
58.	93.16	176.	38.04
59.	142.05	177.	71.79
60.	16.43	178.	38.74
61.	55.72	179.	158.02
62.	78.47	180.	7.43
63.	239.84	181.	132.04
64.	68.41	182.	124.94
65.	273.68	183.	104.27
66.	104.05	184.	7.33
67.	128.92	185.	86.44
68.	33.12	186.	63.38
69.	90.24	187.	48.66
70.	243.71	188.	26.00
71.	12.83	189.	38.57
72.	51.74	190.	9.60
73.	92.33	191.	74.35
74.	59.64	192.	57.97
75.	97.48	193.	156.00
76.	225.86	194.	8.55
77.	82.00	195.	33.60
78.	135.56	196.	38.22
79.	3.51	197.	29.20
80.	33.16	198.	55.77
81.	121.45	199.	9.76
82.	51.26	200.	75.30
83.	76.83	201.	52.55
84.	22.93	202.	32.05
85.	123.71	203.	88.00
86.	171.93	204.	77.44
87.	106.50	205.	20.06
88.	6.05	206.	317.54
89.	12.32	207.	45.30
90.	230.79	208.	33.30
91.	208.54	209.	109.88
92.	16.98	210.	39.26
93.	71.13	211.	122.67
94.	176.41	212.	29.18
95.	62.27	213.	270.03
96.	155.05	214.	42.76
97.	58.80	215.	33.00
98.	145.50	216.	39.40
99.	149.06	217.	307.42
100.	74.93	218.	260.52
101.	56.20	219.	44.30
102.	306.96	220.	110.73
103.	58.52	221.	320.69
104.	182.18	222.	18.11
105.	144.30	223.	152.88
106.	199.85	224.	7.69
107.	54.28	225.	31.61
108.	91.33	226.	22.12
109.	95.87	227.	61.87
110.	25.32	228.	51.06
111.	86.91	229.	203.12
112.	163.11	230.	216.48
113.	81.43	231.	54.48
114.	56.04	232.	56.69
115.	19.58	233.	56.73
116.	65.23	234.	135.75

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
235.	126.36	314.	12.05
236.	80.08	315.	14.98
237.	158.59	316.	203.25
238.	62.78	317.	91.02
239.	182.58	318.	106.70
240.	12.72	319.	24.60
241.	86.33	320.	79.97
242.	118.66	321.	104.44
243.	89.69	322.	30.02
244.	27.84	323.	47.07
245.	109.42	324.	114.87
246.	33.51	325.	46.81
247.	224.05	326.	137.51
248.	49.12	327.	33.99
249.	31.35	328.	14.37
250.	12.11	329.	15.02
251.	129.48	330.	88.43
252.	47.55	331.	97.18
253.	71.68	332.	59.93
254.	116.42	333.	94.20
255.	68.14	334.	137.43
256.	30.40	335.	47.74
257.	47.00	336.	142.02
258.	30.39	337.	14.19
259.	145.76	338.	218.02
261.	19.65	339.	57.23
262.	41.11	340.	20.43
263.	63.82	341.	66.43
264.	21.51	342.	181.34
265.	42.88	343.	21.23
266.	65.48	344.	47.91
267.	42.54	345.	91.89
268.	68.67	346.	18.68
269.	40.22	347.	44.09
270.	137.79	348.	12.52
271.	34.48	349.	55.29
272.	7.13	350.	63.88
273.	98.88	351.	34.42
274.	138.88	352.	66.45
275.	78.29	353.	20.15
276.	359.24	354.	32.74
277.	66.73	355.	41.33
278.	47.49	356.	22.72
279.	8.38	357.	31.82
280.	100.32	358.	43.14
281.	19.55	359.	32.24
282.	158.94	360.	55.48
283.	106.03	361.	263.21
284.	27.41	362.	30.63
285.	32.08	363.	124.28
286.	64.73	364.	226.04
287.	9.26	365.	85.25
288.	190.85	366.	11.50
289.	25.32	367.	197.10
290.	50.87	368.	21.34
291.	26.76	369.	152.23
292.	231.26	370.	188.47
293.	27.77	371.	98.73
294.	43.43	372.	17.81
295.	179.11	373.	24.78
296.	201.91	374.	17.93
297.	13.91	375.	25.16
298.	45.90	376.	10.01
299.	63.75	377.	7.73
300.	246.41	378.	10.08
301.	103.25	379.	51.62
302.	8.76	380.	18.91
303.	59.40	381.	29.16
304.	37.17	382.	15.88
305.	73.19	384.	91.19
306.	17.45	385.	184.29
307.	28.69	388.	186.36
308.	93.29	392.	14.00
309.	43.15	393.	23.82
310.	36.42	396.	76.06
311.	13.87	400.	52.99
312.	57.89	401.	28.52
313.	13.81		

З місячних вкладок старих родів обезп. $31,759.09

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
7.	1.34	143.	2.57
10.	90	144.	13.05
16.	1.78	147.	7.87
25.	10.15	151.	1.86
26.	18.04	160.	27.14
29.	3.25	163.	4.22
31.	12.23	167.	4.70
34.	4.76	168.	5.70
37.	1.61	177.	20.35
38.	11.07	179.	2.67
44.	3.69	181.	2.06
56.	4.52	183.	2.04
58.	3.55	187.	2.00
59.	16.35	195.	6.89
64.	4.67	204.	3.53
65.	9.18	206.	16.64
67.	2.68	211.	6.46
83.	6.65	213.	1.72
84.	2.41	217.	16.47
85.	5.19	218.	2.56
87.	8.50	221.	7.17
91.	2.77	229.	3.68
92.	2.52	235.	2.16
94.	12.04	237.	3.05
97.	16.19	239.	18.58
99.	3.55	245.	8.66
100.	2.00	246.	1.29
102.	8.00	247.	8.96
106.	3.26	248.	1.71
110.	7.70	251.	2.00
112.	4.24	253.	2.01
113.	2.00	266.	8.03
130.	15.12	271.	1.70
131.	5.49	276.	6.58
133.	4.97	278.	1.35
137.	7.07	281.	14.67
138.	3.54	284.	1.32
142.	2.67	292.	2.06

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
295.	10.72	338.	12.62
301.	2.13	344.	3.56
309.	5.07	346.	2.51
322.	2.04	350.	1.70
323.	4.19	357.	11.66
324.	1.90	361.	14.70
326.	11.73	363.	5.69
332.	1.99	366.	4.73
333.	2.45	372.	11.34
334.	1.50	382.	4.31
336.	4.88	385.	9.85
337.	2.09	388.	5.19

З місячних вкладок нових родів обезп.	$619.73
Разом від членів	$32,378.82
Процент з банків	5,378.40
Процент від бондів	3,245.00
Процент від моргечів	5,178.15
Сплати моргечів	2,885.00
Сирітські части по бл. п.:	
Антоні Васькевич, в. 31	500.00
Теодорі Бандура, в. 217	200.00
Разом	$49,765.37

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Фр. Слабіцький, в. 245	2,000.00
Іван Рафель, в. 295	150.00
Мих. Михайлечко, в. 90	1,000.00
Михайло Пукіш, в. 367	1,000.00
Й. Карпінський, в. 317	1,000.00
Ефрем Татусько, в. 1	1,000.00
Антін Васькевич, в. 31	1,000.00
Іл. Костецький, в. 197	1,000.00
Яків Кацак, в. 48	500.00
Віктор Цилінський, в. 81	200.00
К. Альбертинас, в. 1	1,000.00
Іван Марків, в. 155	500.00
А. Ломянський, в. 317	200.00
Ксеня Лобас, в. 147	1,000.00
Василь Лев, в. 321	500.00
Марія Гриценко, в. 65	1,000.00
Теодор Бандура, в. 217	500.00
Гелина Кушнір, в. 235	500.00

Запомоги з фонду запомогового:

Олекса Гичка, в. 43	50.00
Ст. Баладович, в. 90	50.00
Іван Іліві, в. 93	50.00
Мих. Бриндза, в. 123	50.00
Іван Кмітко, в. 128	50.00
Михайло Яцик, в. 156	75.00
Іван Шегда с. Н., в. 163	50.00
Т. Котовський, в. 164	25.00
Анна Пірко, в. 164	25.00
Анаст. Піціль, в. 164	25.00
Пайза Бованко, в. 186	50.00
Василь Легкий, в. 217	150.00
Михайло Яремко, в. 224	25.00
П. Облочинський, в. 259	75.00
Марія Сорока, в. 339	125.00
Ілько Сорока, в. 339	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Т. Смеречняк, в. 10	83.34
Й. Сечковський, в. 354	75.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,979.80
Платня голов. уряду	540.00
Рент за офіси У. Н. С.	100.00
Головний лікар	37.50
Банкова скритка	30.00
Кошти подорожі і дієта головної контролі	260.87
Кошта подорожі в справах правних і репрез.	65.00
Кошти подорожі і дієта гол. предсідателя	34.00
Податок за воду	5.13
Видатки канцелярійні, почта, експ., тел. і т.п.	45.49
Інвестиція готівки в моргечах	1,800.00
Кошти будови дому У. Н. С.	28,170.10
Разом	$50,201.23

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. червня остала	$406,418.12
Прихід за липень	49,765.37
Разом	$456,183.49
Розхід за липень	50,201.23
Готівка з кінцем міс. липня остає	$405,982.26

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	$405,982.26
Моргечі	924,663.00
Бонди	511,763.05
Реальність	78,332.51
Друкарня	3,000.00
Разом	$1,923,740.82

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,324,272.10
„ резервовий	286,302.70
„ запомоговий	58,159.15
„ адміністрац.	42,261.29
„ народний	9,388.03
„ конвенційний	30,143.00
„ сирітський	173,214.55
Разом	$1,923,740.82

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
за липень 1928 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	24.08	82.	5.40
2.	18.75	83.	12.38
3.	12.60	85.	14.20
4.	2.48	86.	7.45
5.	7.20	87.	14.65
6.	2.50	88.	90
7.	30.15	89.	3.60
8.	14.18	90.	30.40
9.	23.85	91.	25.00
10.	5.65	93.	3.85
12.	2.05	94.	14.85
13.	3.40	95.	7.00
14.	2.13	96.	12.15
15.	7.45	97.	10.15
16.	8.60	98.	7.65
17.	2.70	99.	20.70
18.	9.90	100.	7.20
20.	7.65	102.	27.00
21.	7.90	103.	3.40
22.	15.53	104.	22.50
23.	2.50	105.	10.15
24.	16.65	106.	4.39
25.	1.60	107.	7.20
26.	5.85	108.	7.65
27.	2.61	109.	9.90
28.	25.95	110.	90
29.	18.45	112.	14.90
30.	8.40	113.	5.85
31.	25.20	114.	7.90
34.	20.95	115.	25
35.	2.48	116.	9.45
36.	50	118.	3.60
38.	23.40	120.	17.10
39.	9.00	121.	13.30
40.	4.50	123.	9.95
41.	1.80	124.	14.20
42.	9.45	126.	2.92
43.	6.25	127.	10.35
44.	19.35	128.	7.70
45.	12.15	130.	8.65
46.	50	131.	5.40
47.	2.55	132.	18.90
50.	5.40	133.	6.75
51.	1.60	135.	6.30
52.	75	136.	18.23
53.	6.53	137.	18.90
54.	50	139.	3.85
55.	7.45	140.	90
56.	20.10	141.	68
57.	6.75	142.	11.05
58.	10.60	144.	2.70
59.	15.55	145.	1.80
60.	1.80	146.	8.10
61.	5.63	148.	4.30
62.	8.10	149.	7.65
63.	27.25	151.	6.30
64.	6.00	152.	3.85
65.	33.10	153.	2.25
66.	3.15	155.	50.40
67.	14.18	156.	12.25
68.	2.50	159.	9.45
69.	4.05	160.	11.95
70.	24.98	161.	9.50
72.	8.55	162.	4.05
73.	7.88	163.	9.45
74.	3.00	164.	8.10
75.	18.90	165.	2.95
76.	32.62	166.	2.48
77.	7.75	167.	3.15
78.	2.03	168.	21.05
80.	4.28	170.	11.13
81.	8.10	171.	25

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
172.	1.60	282.	25.88
174.	4.10	283.	9.90
175.	7.65	284.	3.60
176.	2.70	285.	3.15
177.	7.90	286.	1.80
179.	24.08	288.	27.33
181.	14.40	289.	3.60
182.	9.00	290.	4.30
183.	3.60	292.	20.50
185.	5.25	293.	1.35
188.	2.50	294.	4.05
189.	3.40	295.	19.80
191.	3.45	296.	10.35
192.	2.70	297.	3.45
193.	8.10	298.	6.75
196.	2.95	299.	3.38
197.	90	300.	19.35
198.	2.50	301.	11.25
200.	13.75	302.	75
201.	5.40	305.	2.70
203.	7.45	306.	50
204.	3.40	307.	3.45
205.	1.35	308.	17.10
206.	43.20	309.	2.70
207.	4.28	310.	5.85
208.	1.80	312.	9.00
209.	13.30	314.	1.60
210.	4.75	316.	21.83
211.	9.00	317.	10.60
212.	1.80	318.	6.53
213.	21.73	320.	8.55
214.	9.00	321.	16.20
217.	34.65	323.	8.10
218.	37.80	324.	10.95
219.	4.05	326.	16.65
220.	17.10	327.	4.05
221.	18.45	328.	2.70
223.	22.50	330.	3.85
224.	1.35	331.	5.85
226.	3.50	332.	6.30
227.	4.30	333.	8.80
228.	5.00	334.	10.60
229.	19.75	335.	3.85
230.	21.85	336.	13.30
231.	7.88	337.	1.15
232.	4.50	338.	29.05
233.	25	339.	9.45
234.	28.35	341.	5.63
235.	6.30	342.	27.45
236.	4.50	343.	2.50
237.	18.23	344.	5.00
238.	2.95	345.	12.20
239.	20.93	346.	4.50
241.	8.80	347.	5.25
242.	13.30	349.	2.95
243.	18.25	350.	2.48
244.	3.15	451.	5.90
245.	15.30	452.	8.80
246.	3.60	355.	3.83
247.	28.80	356.	75
248.	5.18	357.	4.05
250.	1.35	358.	3.15
251.	11.95	359.	2.95
252.	5.20	360.	7.55
253.	2.50	361.	24.10
254.	3.60	362.	9.00
257.	3.15	363.	16.90
258.	4.50	364.	16.20
259.	18.23	365.	12.15
261.	2.05	366.	1.80
262.	6.75	367.	14.18
263.	6.30	368.	1.75
264.	6.55	369.	25.20
265.	2.70	370.	8.35
266.	2.70	371.	14.20
267.	4.30	372.	50
268.	5.75	374.	4.73
269.	3.60	378.	1.80
270.	18.00	379.	3.60
271.	2.95	380.	5.40
273.	11.25	381.	3.66
274.	11.51	384.	14.65
275.	7.45	385.	22.05
276.	52.45	388.	13.72
278.	9.75	396.	12.38
281.	3.15	401.	3.83

З місячних вкладок	$3,023.72
Процент від моргечу	300.00
Процент від бондів	272.50
Процент з банків	595.44
Разом	$4,191.66

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

Василь Крик, в. 367	306.00
Іван Андрухів, в. 246	306.00
Іван Мазепа, в. 369	133.00
Марія Шимра, в. 15	400.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	252.00
Видатки канцелярійні	13.48
Разом	$1,410.48

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. червня остала	$76,643.17
Прихід за липень	4,191.66
Разом	$80,834.83
Розхід за липень	1,410.48
Готівка з кінцем міс. липня остає	$79,424.35

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	$79,424.35
Моргечі	40,100.00
Бонди	17,318.00
Разом	$136,842.35

Стан довжний:

Фонд посмертний	$103,060.81
„ адміністрац.	33,781.54
Разом	$136,842.35

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КОНКУРС МАЛЬОВАНИХ НІГ.

У Барсельоні отворили виставу... мальованих ніг. Така мода була тому кілька літ у Франції, передовсім у літньому сезоні на нормандських пляжах. Тепер черга прийшла на Еспанки, які замісць надягати шовкові панчохи, прикрашуватимуть ноги мініятурними фресками, відповідно до сукні. Той рухомий і живий „малярський сальон" організують не артисти, а великі кравецькі еспанські фірми. Вони визначили навіть великі нагороди за найестетичніші декорації на натуральному тілі.

Mr. I. Knowitt — Things are not always what they seem! — By Thornton Fisher

